

"เตือนการระบาดของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง"

ด้วยขณะนี้ได้เกิดการระบาดของเพลี้ยแป้งในพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง สาเหตุเกิดจากกิ่งพันธุ์ที่มีเพลี้ยแป้งระบาดเข้าทำลายประกอบกับในช่วงนี้อากาศร้อนฝนทิ้งช่วง จึงทำให้มีการแพร่ระบาดของเพลี้ยแป้งอย่างกว้างขวางและทำความเสียหาย โดยเฉพาะมันสำปะหลังที่ปลูกใหม่ หากไม่มีการป้องกันกำจัดจะทำให้มันสำปะหลังถูกทำลาย ผลผลิตไม่คุ้มกับการลงทุน

นางปทุมวัน ประจันพล เกษตรจังหวัดเลย จึงขอให้เกษตรกรได้ออกตรวจสอบมันสำปะหลังว่ามีเพลี้ยแป้งเข้าทำลายหรือไม่ โดยเพลี้ยแป้งจะดูดกินน้ำเลี้ยงตามส่วนต่าง ๆ ของมันสำปะหลัง เช่น ใบ ยอด และส่วนตา และขับถ่ายมูล

ของเหลวมีลักษณะเป็นน้ำเหนียว ๆ เรียกว่ามูลหวาน ทำให้เกิดราดำ ฟิซสังเคราะห์แสงได้น้อย การเจริญเติบโตไม่เต็มที่ลำต้นมีช่วงข้อถี่ ยอดแห้งตาย หรือยอดหงิกเป็นพุ่มหากระบาดขณะพืชยังเล็กอยู่อาจมีผลกระทบต่อกรสร้างหัวหรือต้นตายได้

เพลี้ยแป้งในมันสำปะหลัง จากข้อมูลของสำนักวิจัยและพัฒนาการอารักขาพืชร่วมกับสำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 6 จันทบุรี กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับเพลี้ยแป้งที่เข้าทำลายมันสำปะหลังมี 2 แบบ คือประเภทวางไข่และประเภทออกลูก

1. ประเภทวางไข่ ไข่เป็นเม็ดเดี่ยวสีเหลืองอ่อนยาวรีอยู่ในถุงไข่ มีโยคลัยสำคัญหุ้มไว้ เมื่อใกล้ฟักไข่จะมีสีคล้ำระยะไข่ 6-7 วัน ตัวอ่อนวัยแรกเคลื่อนที่ได้จะลอกคราบ 3-4 ครั้ง ระยะตัวอ่อน 18-59 วัน ระยะตัวเต็มวัยเพศเมีย ตัวก่อนข้างแบนบนหลังและด้านข้างมีแป้งปกคลุมมาก หลังจากเป็นตัวเต็มวัยประมาณ 10 วัน จะเริ่มวางไข่จำนวนไข่ 37-567 ฟองต่อถุงไข่รวมอายุไข่ 35-92 วัน

2. ประเภทออกลูกเป็นตัว ตัวอ่อนมีสีเหลืองอ่อนกลมรี ไม่มีแป้งเกาะ ไม่มีหาง หลังจากลอกคราบ 2-3 วัน จะมีแป้งเกาะและเห็นส่วนหางปริมาณแป้งจะพบน้อยกว่าชนิดวางไข่ ลอกคราบ 3-4 ครั้ง ระยะตัวอ่อน 30-49 วัน รวมอายุไข่ 70 วัน

เพลี้ยแป้งจะแพร่กระจายตามลำต้น โคนใบและใต้ใบมันสำปะหลังจะเพิ่มปริมาณขยายจนเต็มข้อ ลำต้น ส่วนใบส่วนยอด ตัวอ่อนวัย 1 เป็นวัยที่เคลื่อนย้ายไปตามส่วนต่าง ๆ ของพืชเป็นวัยสำคัญในการแพร่กระจายไปสู่บริเวณพื้นที่อื่นโดยติดไปกับท่อนพันธุ์และกระแสม นอกจากนี้ยังมีคเป็นพาหะนำเพลี้ยแป้งกระจายไปยังต้นอื่นเพลี้ยแป้งชนิดออกลูกจะเคลื่อนไหวได้รวดเร็วกว่าชนิดวางไข่ หากสภาพอากาศแห้งแล้งและฝนทิ้งช่วงเป็นเวลานานจะขยายปริมาณอย่างรวดเร็วและอาการถูกทำลายจะรุนแรงมากกว่าฤดูฝน

แนวทางการป้องกันกำจัดเพลี้ยแป้ง

1. วิธีเขตกรรมและวิธีผล

1.1 ควรไถและพรวนดินหลาย ๆ ครั้งและตากดินอย่างน้อย 14 วัน เพื่อลดปริมาณศัตรูพืชที่อยู่ในดิน

1.2 คัดเลือกท่อนพันธุ์ที่สะอาดปราศจากเพลี้ยแป้ง ใช้พันธุ์ที่ทางราชการแนะนำ

1.3 ถอนต้น หรือตัดส่วนของพืชที่มีเพลี้ยแป้งระบาดมากออกจากแปลง เก็บวัชพืชและซากพืช ออกจากแปลงหลังเก็บเกี่ยว

2. การใช้ชีววิธี

เพลี้ยแป้งมีศัตรูธรรมชาติ มีทั้งแมลงเบียนแลแมลงห้ำ ได้แก่ด้วงเต่าและแมลงช้างปีกใส คอยควบคุมปริมาณเพลี้ยแป้งให้อยู่ในระยะสมดุลในสภาพปกติในแปลง

3. การใช้สารกำจัดแมลง ควรใช้เมื่อมีการระบาดรุนแรง แมลงศัตรูธรรมชาติไม่สามารถควบคุมได้ ช่วงแรกที่พบการระบาดควรพ่นเฉพาะบริเวณที่พบเพลี้ยแป้ง ไม่จำเป็นต้องพ่นทั้งแปลงระยะที่เหมาะสมคือระยะที่อยู่ในวัย 1-2 เนื่องจากยังไม่มีการสร้างแป้งหุ้มลำตัว เพราะแป้งจะเป็นเกราะกำบังสารกำจัดแมลงได้ดี สารกำจัดแมลงที่มีประสิทธิภาพดี ได้แก่

1. ไทอะมีโทแซม (แอลทารา 25% WG) อัตรา 4 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร

2. ไดโนทีฟูเร็น (สตาร์เกิล 10% WP) อัตรา 20 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร

3. โปรไทโอฟอส (โดกุไซออน 50% EC) อัตรา 50 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร
4. ฟิริมิฟอสเมทิล (แอกทาลิก 50% EC) อัตรา 50 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร
5. ไทอะมีโทแซม / แลมป์คาไซซาโลทริน (เอฟโพเรีย 24.7%ZC) อัตรา 10 ซีซีต่อน้ำ 20 ลิตร หรือใช้สารชนิดใดชนิดหนึ่งดังกล่าวข้างต้นลดอัตราลงครึ่งหนึ่งผสมกับสาร ไวท์ออยล์ (ไวท์ออยล์ 67% EC) อัตรา 50 ซีซี ต่อน้ำ 20 ลิตร (การผสมสารไวท์ออยล์ควรใช้ตามอัตราที่กำหนดผสมกับน้ำเพียงเล็กน้อยเติมสารกำจัดแมลงแล้วกวนให้เข้ากัน จากนั้นเติมน้ำตามปริมาณที่กำหนด) ควรพ่นติดต่อกันอย่างน้อย 2 ครั้ง การพ่นครั้งเดียวอาจกำจัดได้เฉพาะตัวอ่อนและตัวเต็มวัยไม่สามารถกำจัดไข่และตัวอ่อนพลีเอปิ้งที่อยู่ในถุงที่มีใยสีขาว ควรหยุดใช้สารก่อนเก็บเกี่ยว 7 วัน

กรณีท่อนพันธุ์ที่ได้จากแปลงที่มีเพลี้ยแป้งระบาดก่อนปลูกควรจุ่มท่อนพันธุ์ด้วยสารกำจัดแมลง ไทอะมีโทแซม (แอกทารา 25% WG) อัตรา 4 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร ประมาณ 5 นาที

กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดมาตรการแก้ไขปัญหาคาการระบาดของเพลี้ยแป้งในมันสำปะหลังโดยเร่งด่วน ดังนี้

มาตรการที่ 1 การป้องกัน ไม่ให้เกิดเพลี้ยแป้งกระจายไปสู่แหล่งปลูกพืชอื่น ๆ

1. ห้ามเคลื่อนย้ายกิ่งพันธุ์ จากแหล่งที่มีการระบาดไปสู่แหล่งอื่น
2. เฝ้า ทำลายกิ่งพันธุ์ในแหล่งที่มีการระบาดเพื่อป้องกันการเคลื่อนย้าย
3. การแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมีก่อนปลูก
4. ในพื้นที่ที่ยังไม่มีการระบาด แนะนำให้เกษตรกรหมั่นสำรวจแปลง หากเริ่มมีเพลี้ยแป้งให้ฉีดพ่นเชื้อราบีวเวเรีย

มาตรการที่ 2 การกำจัดเพลี้ยแป้งในพื้นที่ที่มีการระบาด กำหนดแนวทางตามช่วงอายุต่าง ๆ คือ

- อายุ 1-4 เดือน ให้เผาทำลายต้นมันสำปะหลังทั้งหมด
- อายุ 5-8 เดือน ให้กำจัดโดยวิธีชีววิธีและใช้สารเคมี ได้แก่การฉีดพ่นเชื้อราบีวเวเรียและใช้สารเคมีตามคำแนะนำ
- อายุตั้งแต่ 8 เดือนให้รีบเก็บเกี่ยว และเผาทำลายต้นมันสำปะหลังในแปลงทั้งหมด

มาตรการที่ 3 การช่วยเหลือฟื้นฟูเกษตรกรในพื้นที่ที่เสียหาย

- ให้เร่งสำรวจความเสียหายและพิจารณาความช่วยเหลือเกษตรกรตามระเบียบการช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร
- จัดหาพืชปลูกทดแทนในพื้นที่เสียหายเพื่อตัดวงจรการระบาด